

[Rosling.]

geringen attraktiv for de unge er en af betingelserne, at lærerlønningerne og advancementsmulighederne er i orden, hvilket lovforslaget er et udtryk for, og det takker jeg for ved denne lejlighed.

Derefter vil jeg komme med kritiske bemærkninger til enkelte af forslagene. Jeg ved meget vel, at alle ønsker ikke kan opfyldes på én gang. Grunden hertil kan bl. a. være, at man i ministerierne holder sig til en bestemt beløbsramme til visse oprykninger. Til trods herfor finder jeg lejligheden passende til at påpege de forhold, som efter min mening burde ændres for visse grupper blandt grønlandske tjenestemænd.

Det må beklageligvis siges, at grønlandske tjenestemænd er for få til at organisere sig, så de kan kæmpe for at forbedre deres lønvilkår, sådan som danske i Grønlandstjenesten gør gennem deres forhandlingsret. Det er et levn fra kolonitiden, at institutionsledere den dag i dag er den eneste instans, der kan sende en indstilling om visse oprykninger eller lønforbedringer for personalet inden for institutionerne. Det skulle være sådan, at personalet skulle kæmpe for deres sag, sådan som danske organisationer gør. Det er denne barske kendsgerning, der ligger til grund for, at mange grønlandske tjenestemænd, som i mange år har udført et trofast arbejde inden for deres fagområde, alt for ofte er forbigået. Deres realløn følger ikke med under de hurtigt forøgede leveomkostninger i dagens Grønland. For mange, der har fuld uddannelse og ansvarsfulde stillinger, er 1. lønklasse en endestation, som der ikke kan rokkes ved. Her er de havnet, og de må blive i den bås i deres levetid. Dette gælder for udlærte håndværkere, fødselsjælpersker, handelsbetjente, formænd og udstedsbestyrere eller handelsforvaltere. Dette bør efter min mening og forståelse af de faktiske forhold ændres.

For at spare tid og for at undgå en længere redegørelse vil jeg tage en enkelt gruppe frem. Det er udstedsbestyrere eller handelsforvaltere ude på bygderne. De er ansvarlige bestyrere i KGHs butiksfilialer. De er samtidig produktionsledere på stedet, hvis omsætning i visse tilfælde udgør fra flere hundrede tusinde kroner til millionbeløb. Derudover er udstedsbestyrerne uund-

værlige opkrævere af gæld både til bolig- og erhvervsstøtten — de fungerer altså som kærnerens forlængede arm — og forestår samtidig alle sociale ydelser. Ud over alle ovennævnte funktioner og ansvaret herved er de tillige ansvarlige for den daglige telekommunikation mellem stedet og hovedbyen og fungerer samtidig som postmestre. Disse fortravlede mænd er havnet i 1. lønningssklasse. Mon ikke det ville være en næste opgave for ministeren at foretage en ordentlig sanering og herunder få flyttet de nævnte stillinger væk fra denne lønningssklasse, f. eks. i forbindelse med revisionen af tjenestemandsløven for Grønland?

Min næste og sidste bemærkning gælder for kap. 5, justitsministeriet, hvori der foreslås en forhøjelse af polititillægget fra 1.200 kr. til 1.800 kr. samt indførelse af stillingsbetegnelsen overpolitibetjent, når den grønlandske politimand har forrettet mindst 14 års tjeneste i politiet. Til disse forslag har jeg ikke nogen bemærkninger. Men det, jeg i tilslutning hertil vil pege på, er, at justitsministeriet herudover bør gøre mere for de grønlandske politibetjente, der i mange tilfælde både har realeksamen og har gennemgået uddannelse på politiskolen her i landet. Samtlige grønlandske politibetjente er puttet ind i 9. lønningssklasse uden den advancementsmulighed, som grønlandske lærere har i dag.

Som justitsministeren er klar over, er kriminaliteten i Grønland stigende og medfører større arbejdspress i alle politidistrikter. Politiet i Grønland er så underbemandet, at det ikke engang har tid til at håndhæve overholdelsen af fredningsbestemmelserne. For at få flere dygtige og energiske folk i polititjenesten bør der i forbindelse med indførelsen af betegnelsen overpolitibetjent kunne gives advancementsmulighed for grønlandske politibetjente. En sådan ordning vil virke som et incitament for den ungdom, som efterhånden må overtage de funktioner, der i dag udføres af danske overbetjente, som af sproglige grunde slet ikke kan undvære deres grønlandske kolleger.

Jeg vil dér foreslå to muligheder til overvejelse. For det første at grønlandske politibetjente oprykkes, som grønlandske lærere, til 12. og 13. lønningssklasse, når de har fuldført uddannelsen på politiskolen. For